

**Līgums par draudzību un sadarbību Dienvidaustrumu Āzijā
Indonēzijā, 1976. gada 24. februārī**

Augstās līgumslēdzējas puses:

APZINOTIES pastāvošās vēsturiskās, ģeogrāfiskās un kultūras saiknes, ar kurām saistītas viņu tautas;

APŅĒMUŠĀS veicināt reģionālo mieru un stabilitāti, ievērojot taisnīgumu un likuma varu un stiprinot noturību reģiona iekšējās attiecībās;

TIECOTIES stiprināt mieru, draudzību un savstarpējo sadarbību jautājumos, kas skar Dienvidaustrumu Āziju, saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu garu un principiem, Āzijas – Āfrikas konferences 1955. gada 25. aprīlī Bandungā pieņemtajiem Desmit principiem, 1967. gada 8. augustā Bangkokā parakstīto Deklarāciju par Dienvidaustrumu Āzijas valstu asociācijas izveidošanu un 1971. gada 27. novembrī Kualalumpurā parakstīto Deklarāciju;

PĀRLIECĪBĀ, ka nesaskaņu vai strīdu izšķiršanai viņu valstu starpā būtu jāparedz racionālas, efektīvas un pietiekami elastīgas procedūras, kas novērstu jebkādu negatīvu attieksmi, kas varētu apdraudēt vai kavēt sadarbību;

TICOT nepieciešamībai sadarboties ar visām miermīlīgām valstīm gan Dienvidaustrumu Āzijā, gan ārpus tās, lai tādējādi pasaulē nostiprinātu mieru, stabilitāti un saskaņu;

SVINĪGI VIENOJAS noslēgt šādu Līgumu par draudzību un sadarbību:

1.1.1.1. I NODAĻA: MĒRĶIS UN PRINCIPI

1. pants

Šā līguma mērķis ir veicināt mūžīgu mieru, noturīgu draudzību un sadarbību starp Augsto līgumslēdzēju pušu tautām, lai stiprinātu to spēku un solidaritāti un veidotu ciešākas savstarpējās attiecības.

2. pants

Savstarpējās attiecībās Augstās līgumslēdzējas puses ievēro šādus pamatprincipus:

- a. savstarpēja cieņa pret visu valstu neatkarību, suverenitāti, vienlīdzību, teritoriālo integritāti un nacionālo identitāti;
- b. ikvienas valsts tiesības uz nacionālo pastāvēšanu bez ārējas iejaukšanās, graužošām darbībām vai spaidiem;
- c. neiejaukšanās vienai otras iekšējās lietās;
- d. nesaskaņu vai domstarpību izšķiršana mierīgā ceļā;
- e. atteikšanās no spēka pielietošanas vai tā draudiem;
- f. efektīva savstarpējā sadarbība.

1.1.1.2. II NODAĻA: DRAUDZĪBA

3. pants

Tiecoties sasniegt šā līguma mērķi, Augstās līgumslēdzējas puses cenšas veidot un stiprināt tradicionālās, kultūras un vēsturiskās draudzības saiknes, labas kaimiņattiecības un sadarbību, kas tās savstarpēji saista, un godprātīgi pilda pienākumus, ko uzņēmušās ar šo līgumu. Lai vecinātu labāku savstarpēju saprašanos, Augstās līgumslēdzējas puses veicina un atvieglo savu tautu savstarpējos kontaktus un sakarus.

1.1.1.3. III NODAĻA: SADARBĪBA

4. pants

Augstās līgumslēdzējas puses veicina aktīvu sadarbību ekonomikas, sociālajā, tehnikas, zinātnes un administratīvajā jomā, kā arī jautājumos, kas skar kopējos ideālus un centienus starptautiskā miera un stabilitātes nodrošināšanai reģionā, un visos citos kopēju interešu jautājumos.

5. pants

Līguma 4. panta īstenošanai Augstās līgumslēdzējas puses gan daudzpusēji, gan divpusēji pieliks visas pūles, balstoties uz vienlīdzības, nediskriminēšanas un savstarpēja ieguvuma principiem.

6. pants

Augstās līgumslēdzējas puses sadarbosies, lai reģionā paātrinātu ekonomisko izaugsmi, tādējādi Dienvidaustrumu Āzijā stiprinot pamatus valstu kopienai, kurā valda pārticība un miers. Šajā nolūkā Augstās līgumslēdzējas puses savu tautu savstarpējam ieguvumam sekmē lauksaimniecības un rūpniecības apjomīgāku izmantošanu, tirdzniecības paplašināšanos un ekonomikas infrastruktūras uzlabošanu. Šajā sakarā Augstās līgumslēdzējas puses turpina pētīt visas iespējas veidot ciešu un izdevīgu sadarbību ar citām valstīm, kā arī ar starptautiskām un reģionālām organizācijām ārpus reģiona.

7. pants

Lai panāktu sociālo taisnīgumu un celtu reģiona tautu dzīves līmeni, Augstās līgumslēdzējas puses pastiprina ekonomisko sadarbību. Šajā nolūkā Augstās līgumslēdzējas puses pieņem atbilstīgas reģionālas stratēģijas ekonomikas attīstībai un savstarpējai palīdzībai.

8. pants

Augstās līgumslēdzējas puses tiecas veidot visciešāko un visplašākā apjoma sadarbību un sniegt savstarpējo palīdzību attiecībā uz mācību un pētniecības iestādēm sociālajā, kultūras, tehnikas, zinātnes un administratīvajā jomā.

9. pants

Augstās līgumslēdzējas puses cenšas attīstīt sadarbību, lai reģionā nostiprinātu mieru, saskaņu un stabilitāti. Šajā nolūkā Augstās līgumslēdzējas puses uztur regulārus kontaktus un veic konsultācijas par starptautiskiem un reģionāliem jautājumiem, lai koordinētu savas nostājas, rīcību un politiku.

10. pants

Neviena no Augstajām līgumslēdzējām pusēm nekādā veidā vai formā nepiedalās jebkādā darbībā, kas uzskatāma par draudiem citas Augstās līgumslēdzējas puses politiskajai un ekonomiskajai stabilitātei, suverenitātei vai teritoriālajai integritātei.

11. pants

Lai saglabātu savu nacionālo identitāti, ikviena Augstā līgumslēdzēja puse cenšas stiprināt savas valsts noturību politikas, ekonomikas, sociālajā un kultūras, kā arī drošības jomā atbilstoši saviem ideāliem un centieniem, bez ārējas iejaukšanās un vietējām graužošām darbībām.

12. pants

Centienos reģionā nodrošināt pārticību un drošību Augstās līgumslēdzējas puses reģionālās noturības stiprināšanai sadarbojas visās jomās, balstoties uz pašapziņas, pašpaļāvības, savstarpējas cieņas, sadarbības un solidaritātes principiem, kas veido pamatus spēcīgas un dzīvotspējīgas valstu kopienas pastāvēšanai Dienvidaustrumu Āzijā.

1.1.1.4. IV NODAĻA: DOMSTARPĪBU IZŠĶIRŠANA MIERĪGĀ CEĻĀ

13. pants

Augstās līgumslēdzējas puses apliecina apņēmību un godprātību novērst domstarpību rašanos. Ja rodas domstarpības par jautājumu, kas tieši skar Augstās līgumslēdzējas puses, jo īpaši domstarpības, kas varētu traucēt reģiona mieram un saskaņai, tās atturas no spēka pielietošanas vai tā draudiem, un šādas domstarpības savā starpā vienmēr izšķir draudzīgās pārrunās.

14. pants

Domstarpību izšķiršanai reģionālā kārtībā Augstās līgumslēdzējas puses izveido pastāvīgu Augsto padomi, kurā ir pa vienam pārstāvim ministru līmenī no katras Augstās līgumslēdzējas puses un kuras ziņā ir apzināt, vai pastāv domstarpības vai situācijas, kas varētu traucēt reģiona mieru un saskaņu.

15. pants

Ja tiešās pārrunās nav panākts risinājums, Augstā padome iepazīstas ar attiecīgajām domstarpībām vai situāciju un domstarpību pusēm iesaka piemērotu domstarpību izšķiršanas līdzekli, piemēram, labos pakalpojumus, starpniecību, izmeklēšanu vai samierināšanu. Augstā padome var piedāvāt savus labos pakalpojumus vai, ja domstarpību puses par to vienojušās, darboties starpniecības, izmeklēšanas vai samierināšanas komisijas sastāvā. Augstā padome pēc nepieciešamības iesaka piemērotus pasākumus, lai novērstu attiecīgo domstarpību vai situācijas saasināšanos.

16. pants

Šis nodaļas iepriekšējo pantu piemēro tikai gadījumā, ja visas domstarpību puses piekrīt tā piemērošanai. Tas tomēr neliedz tām Augstajām līgumslēdzējām pusēm, kas nav domstarpību puses, piedāvāt jebkādu iespējamo palīdzību attiecīgo domstarpību izšķiršanai. Domstarpību pusēm šādi palīdzības piedāvājumi būtu jāuztver labvēlīgi.

17. pants

Šā līguma noteikumi nekādi neskar iespēju izmantot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 33. panta 1. punktā minētos ceļus domstarpību izšķiršanai mierīgā ceļā. Pirms citu Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos minēto procedūru izmantošanas Augstās līgumslēdzējas puses, kas ir domstarpību puses, būtu jāmudina uzsākt pasākumus domstarpību izšķiršanai draudzīgās pārrunās.

1.1.1.5. V NODAĻA. Vispārējie noteikumi

18. pants

Šo līgumu paraksta Indonēzijas Republika, Malaizija, Filipīnu Republika, Singapūras Republika un Taizemes Karaliste. Šo līgumu ratificē atbilstoši katrā parakstītājvalstī noteiktajai konstitucionālajai procedūrai. Šim līgumam var pievienoties citas valstis Dienvidaustrumu Āzijā.

19. pants

Šis līgums stājas spēkā dienā, kad parakstītājvalstīm, kas nozīmētas par šā līguma deponētājiem, deponēts piektais ratifikācijas dokuments.

20. pants

Šā līguma teksts ir izstrādāts Augsto līgumslēdzēju pušu oficiālajās valodās, un teksti visās šajās valodās ir vienlīdz autentiski. Tiks izstrādāts vienots un savstarpēji atzīts līguma teksta tulkojums angļu valodā. Jebkādas vienotā teksta interpretācijas atšķirības atrisina pārrunu ceļā.

PAĻĀVĪBĀ UZ IEPRIEKŠ IZKLĀSTĪTO, Augstās līgumslēdzējas puses parakstījušas šo līgumu un tam uzspiedušas savus zīmogus.

Denpasarā, Bali, tūkstoš deviņsimt septiņdesmit sestā gada divdesmit ceturtajā februārī.